

Nro 47.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Költ Bétsben Decembernek 10-dik napján 1793.
esztendőben.*

Frantzia Ország.

Közönségesen beszélik a' Német Birodalombeli futó levelek, hogy a' Frantzia nemzetnek fejetlen fejei a' keresztény vallásnak általok hitetlenül le rontatott maradványain akarják birodalmokat fundálni, és minden névvel nevezendő vallást ki irtani magok között, holott a' leg kissebb társaságotskának sem lehet vallás nélkül fenn állani. A' vallásnak első magvát a' természetnek alkotója nyomta bé az emberi nemzetnek szivébe, és ki vévén e' világ ötödik részének *Australiának*, vagy a' mint némelly historicusok nevezik, *Polynésiának* néhány leg

szélsőbb szigeteit, égyetlen egygy szugolyátska sem találtatik e' kerek földön, holott az Isten lételének valamelly érzése, és nyoma ne találtatna az emberek közt. Égyik nemzet a' napot, másik a' hóldat, harmadik e' vagy ama tsillagot, negyedik magát a' jól tévő természetet tartya annak a' fő valóságának lenni, mellytől lételeét, és lehellejét vette, mellynek életének megmaradását, egészségének fenn tartását, 's tápláltatását közöni, ugyan ezen okból, hol egy, hol más féleképen tiszteli isméretlen istenét. Az igaz vallásnál, mellynek rövid summája az Istennek ismérete, tisztelete, és a' virtusoknak gyakorlása, nintsen nagyobb boldogsága az emberi nemzetnek, e' nélkül semmi tsendesség, semmi bátorság, semmi felebaráti szeretet nem volna az emberek között, nem *paraditsom*, nem gyönyörűségnek helye, hanem fene állatoknak barlangja volna e' világ. Hogyha e' világi kedvetlenségekkel, és viszontagságokkal küzködő embernek reménysége nem volna más jobb élethez, boldogtalan sorsának, boldogabb állapotra leendő által változtatásához, itten szenvedett nyomorúságainak jövődöbeli megjutalmaztatásához: égyfzeribe kétségbe kellene nékie esni. Ezt a' jól tévő természetnek, és Istennek megbetsülhetetlen adományát akarják a' Frantzia nemzetnek mostani kégyetlen uralkodói lerontani, eltörölni, és mind magokkal, mind másokkal elhitettetni, hogy a' vallás nélkül is boldog lehet az ember e' világon. Több 50 esztendejénél, a' mióta bétsűszott ez a' métey Frantzia Országba, és minthogy természet szerént hajlandók annak lakosai a' héjjába valóságának gyakorlására, lassan lassan annyira elterjedett, hogy okos embernek sem tartatott köztök, a' ki a' vallástalanságnak tizimerét homlokán nem viselte. Mingyárt az első N. Gyűlésben kimutatta foga fejerét ez a' bal vélekedés, és mingyárt akkor megfosztattak a' vallásnak szolgálai fekvő jószágaiaktól. Minekutánna az új égyházi rendelések által a' lakosoknak sziveik elegendő-

képen el készítettek volna a' vallásnak meg útá-
 lására, minekutánna el hitették volna velek, hogy
 az ifjúságnak az új constitutió szerezéért való ne-
 veltetése elegendő volna annak jövődöbeli böl-
 dogságára, és hogy több haszna volna az em-
 beri társaságban a' jó nevelésnek, mint a' kereszt-
 tény vallásnak: a' mit régtől fogva kívántak, 's
 a' min régűlta erőlködnek a' Jakobinusi indulat-
 tal bíró előjárók, égvízreibe ki tálalták azt, az
 az, el törölték a' közönséges isteni tiszteletet;
 és így, valamint a' külső társaságokra, az időnek
 járására, az esztendőknak, hónapoknak, hetek-
 nek, 's napoknak fel osztatásokra; úgy a' vallás-
 ra nézve is különös epochát akárnak e' világon
 tsinálni, az az, Isten, ég, pokol, ördög, tör-
 vény, király, és vallás nélkül élni. Igaz dolog
 ugyan, hogy még ekkorig semmi közönséges vég-
 zést nem hozott a' N. Gyűlés a' vallásnak el tö-
 töltetéséről, nem is volna tanácsos, a' mint egy
Chabót nevezetű tagja mondotta, mind addig, míg
 a' Frantzia nemzet maga nem fogja azt sürget-
 ni. Elég az ahoz, hogy tsak nem minden nap
 olly dolgok történnek mind *Párisban*, mind más
 nevezetes Frantzia városokban, a' melly a' tudat-
 lan, és józan gondolközás nélkül szükölködő köz-
 séget lassan lassan készítgetik annak végben vi-
 telére, és azon vallásról, mellynek első funda-
 mentomát 486 esztendőben *Clodoveus* i keresztény
 Frantzia király vetette meg, egészen le monda-
 ni. *Vóltérnak*, ennek az egész világ előtt esmé-
 retes vallás gúnyoló embernek égvízreibe eszt-
 tendökkel halála után a' *Párisi Pantheonba* lett
 által vitetése által adattatott a' leg első jel erre
 a' vallásbeli nagy változásra, utánna következett
Russó emlézetére fel emeltetett oszlop, a' melly
 közönséges pompával vitetett nem régiben végbe.
 A' közönséges oktatásra rendeltetett commissió,
 (*Instructio publique*) illyetén ki fejezésekkel zár-
 ta bé, arról tett hir adását a' N. Gyűlésnek: Meg-
 ne szünnyetek, *úgymond*, tovább is azon dolognak
 álhatatosan, és serényen való előbb vitelétől,

a' mellybe helyheztesztett az embernek lelke a' Frantzia nemzet által.

Égyedül az olyan papoknak vagy on mostanában köztök betsületek, a' kik önként le mondanak papi hivatalyaikról, égyedül ezek tartanak okos embereknek, és igaz respublikánusoknak. Örömmel 's tapsolással fogadja a' N. Gyűlés azokat a' megyéket, a' mellyek templomaiknak bé zároltatásokért, és papjaiknak hivatalylyokból való le tétetésekért esedeznek. Nemtsak az ezüstöt, aranyat, rezet, vasat, és más szükségtelen ékességeket ragadozzák ki az Isten tiszteletére rendeltetett hajlékokból, hanem a' mi több, és borzadást okoz a' jó keresztényekben, minden ki gondolhatóképen meg szentségtelenítik azokat. — Midön a' *Szüz Mária* temploma, a' józan okosságnak fel szenteltetett volna, egy oly személynek portréja függesztetett fel a' szabadságnak óltárára, melly első ifjúságától fogva szabadon sáfárkodott anyai örökségével, t. i. egy *Mailárd* nevű operistának, avagy éneklő asszonynak képe. *Rémisben* ló istállókká, és ló iskolákká tétettek a' templomok — Sok *Párisi* megyék a' kementzébe hányák bibliájikat, breviáriumait, és imádságos könyveiket, nemtsak a' Catholicusok, hanem az úgy nevezett *Hugonoták* közt is — sok szent maradványokat, mellyeknek betsét nem az arany és ezüst mives, hanem a' hit határozta meg, közönséges helyen égettette meg a' Nemz. Gyűlés. A' kik az illyetén bódúltakkal égyütt bolondoskodni nem akartak, hanem áhétatosságoknak végbe vitelére templomokba menni, ha za igazitattak a' nadrágtalanok által; sőt a' mint néhány közönséges levelekből olvassuk, éjtszákánként a' papoknak házaikra mentenek a' Jakobinusok, 's erőszakosan kényszerítették őket a' hivatalylyokról való le mondásra. Még tsak gondolni sem lehet annál nagyobb botránkoztatást, mellyet múlt hólnapnak 12. dik napján az úgy nevezett *Grasvilliers* megye mivelt, t. i. templo-

maiban találtak minden aranyat, ezüstöt, és betses portékákat szekerekre rakván, úgy vitték Nemzeti Gyűlés eleibe, és oda ajánlották. A' szentség helyett *Pelletiersnek* 's *Maratnak* mellyképeik vitettek egy polgár által a' menyegzet alatt — az asszonyok és gyermekek ugrándozván elől, hátul, 's oldalaslag, épen úgy bántak azokkal, mint a' régi pogányok bálvány isteneikkel. A' N. Gyűlésnek palotájába érkezvén, és nagy tapsolással fogadtatván, mint az örült emberek úgy tántzoltak örömeben; sokan hymnusokat éneklettek a' szabadságnak tiszteletére s. a. t. — Mind ezeket nemcsak tökéletes megelégedéssel nézték a' N. képviselői; hanem égyfzersmind azt is el végezték, hogy ez az scena ki nyomtattatván, minden osztályokba küldetessen meg.

Fülében menvén a' Német birodalombeli lakosoknak a' Frantzia nemzetnek istentelen tselekedete, közönséges áhétatosságra való napokat és órákat rendeltek. A' *Darmstadti* tartományokban, következő hadi imádság szokott a' nép előtt el mondatni: *Felséges Isten, vigyázz a' szövetséges hatalmasságoknak szárazon és vizen lévő hadi seregeikre, hogy a' vallás, és az emberi nemzet szerentséje, ellenségének fel tételeiket héjjába valókká tehessék. Hozd elő minél elébb azt az időt, mellyben minden emberek meg ismérjék, hogy te igazán ítélsz, és irtódzál azoktól, a' kik hamisan élnek, és az ártatlan vért ki ontyák s. a. t.*

Valamint a' Frantzia papok, úgy más tudóok is meg bódúltak elméjekben. A' *Párisi* astronomusok, az az, tsillag vizsgáló böltsek, azt kívánták leg közelebb a' N. Gyűléstől, hogy a' 12 *Zodiacusoknak*, az az, égi jegyeknek neveik változtassanak meg, és republicanizáltassanak. Újjobban egy telescopiumot, az az, messzére mutató üveget találtak fel, a' melly minden eddig fel találtakott messze látó üvegeket felül túl jószágával. Ennek segittsége által ismét egygy üs-

tökös tsillagot fedeztenek fel, mellyet Republicanusnak neveztek.

Novemb. 15-ik napján tartatott ülésben végeztetett az is el, hogy minden közönséges istentisztelettől meg fosztatott templomok, az ifjúságnak nevelésére, és a' szegényeknek, 's betegeknek tápláltatásokra 's gyógyítatásokra alkalmaztassanak. A' *Párisi* Érseki palota gyermek szülőknek házává változtatott által. Ha igaz mind az, a' mit a' közönséges levelek beszéllenek a' Frantziákról; ha igaz, hogy ők minden vallás nélkül akarnak élni, nem egy két, sőt 12 épület sem leszen elegendő az orozva költ gyermekeknek bé fogadásokra. Ennekelötte is, mig még a' vallásnak magva ki nem tépetett a' nemzetnek szivéből, 6, 7, sőt 8 ezer fattyú gyermekek is születtek *Párisban*, 's mind ezek királyi költségen tápláltattak és neveltettek, mind addig, mig vagy egy, vagy más féle módon alkalmasak voltak a' kenyér keresésre.

Novemb. 17-dik napján tartatott ülésben, kevély ki fejezésekkel adta elő *Robertspiere* a' Frantzia K. Társaságnak mostani politica állapottyát: — „ A' mi Revolutiónk, *úgymond*, és a' „ Fr. K. társaságnak fel állitása nagy megindulást, és változást okozott e' világon. — A' „ Revolutiónak első bimbója, kiváltképen *Pith* „ ministernek, és a' meg öletett *Egalité Filepnek* „ plánuma által hozatott elő. E' kettő azon „ vólt, hogy a' *Yorki* hertzeg tétettessen Frantzia „ királlyá, 's vegye feleségül *Egalité Filepnek* „ leányát, önnön maga meg elégszik azzal, ha „ ipája lehet a' királynak. Ez a' fel tétel okozta a' Revolutió alatt történt vér ontásokat. — „ Ugy gondolkozott az Angliai ministerium, hogy „ ha ezt végbe viheti, annakutánna könnyű lesz „ szen néki *Tulont*, *Dünkerkát*, és az Amérikai „ Frantzia tartományokat magáévá tenni, következőképen minden tengeri birodalmat magá-

„nak tulajdonítani. Hanem minden szándék és
 „igyekezet, mellyet *Necker, la Fayette, Dümu-*
 „*rier, Custine, Brissót, Orleáns,* magoknak fel
 „tettnek, semmivé tétetett. A' hazának árulói
 „többnire el tűntek e' világról, a' K. Társaság
 „pedig meg maradt. Mennyire erőlködtenek, és
 „erőlködnek még most is az ellenünk hadakozó
 „Fejedelmek Európának békességet szerető Statu-
 „sait ellenünk fel ingerleni! Mind az egész világ,
 „mind kiváltképen a' második rangú hatalmas-
 „ságoknak használni fog a' Fr. Respublikának
 „állandósága. Néhány hólnapokkal ennekelötte
 „egygy plánum közöltetett a' közönséges jóra
 „ügyelő commissióval, mellyben fel vala jegyez-
 „tetve, miként osztották legyen fel ellenségeink
 „országunkat magok közt. Eleinte kételkedett a'
 „köz jóra ügyelő commissió ezen plánumnak va-
 „lóságán. Hanem több bizonyos, és tsalhatat-
 „lan tanúbizonyságok által tsak ugyan meg győ-
 „zetett arról. — Ebben az osztózó plánumban
 „*Rouszillon és Navarra* a' Spanyol királynak;
 „*Delphinatus és Corsica* a' Sardiniai királynak;
 „*Alsátzia, Lotháringia, Fr. Flandria, Luxenburg*
 „s. a. t. az Austriai háznak adattattak. De héjjá-
 „ba valóvá tétetett ez a' projectum! Frantzia Or-
 „szágnak ellenségei annak minden úttyait el zárni,
 „'s éhség által akarnak bennünket meg hódoltat-
 „ni. De elegendő vasat adott nekünk a' jól tévő
 „természet — a' vas nem szerez éhséget, hanem
 „halált ad. Talám ugyan azt gondolják ellen-
 „ségeink, hogy egy 's két száz hajóval meg
 „győzhetnek bennünket? Épen nem nagy nem-
 „zet; nem meg győzettetésre, hanem gyöze-
 „demre vagy te rendeltetve! Azt mondják má-
 „sok, hogy te néked semmi igazgatóid nintse-
 „nek, a' te igazgatásod, a' te tulajdon erődben
 „áll, tehát tovább is folytassad dicsőséges tse-
 „lekedeteidet. Hogyha te e' földről ki irtattat-
 „nál, igazán mondhatná e' világ *Brutussal: Vir-*
 „*tus, nints égyebed az üres névnel* s. a. t.

Robertspiernek ezen közönséges beszéde minden jelen lévőkben rendkívül való figyelmetességet, és érzékenységet okozott. A' N. Gyűlés, melly tökéletes meg elégedést mutatott iránta, leg o tan következő végzéseket hozott: —

1. Az egész Frantzia Nemzetnek képében jelenti a' gyűlés, hogy ellenségei ellen irtóztató eszközökkel fog élni, ellenben frigyesei iránt nemes indulatú, 's minden nemzetek iránt igaz lenni.
2. Hogy a' Helvétusokkal és Amérikai köz. társasággal szerzett szövetségeket hiven meg fogja tartani.
3. A' mi azon tractáknak modificatióját, és meg változtatását illeti, melyeket kénytelen vólt a' N. Gyűlés mostani környüállásaihoz képest meg változtatni, azokra nézve frigyeseinek egyenes szívűségekre, és költsönös hasznokra támasztya magát. —
4. Minden Fr. K. társaságbeli lakosoknak, és ágenseknek keménnyen parantsollya a' Convent, hogy a' frigyek, és égygy részre sem hajlott tartományoknak határait illendő tekintetben tartsák. —
5. Kiváltképen meg tiltya nékiek az Amérikai és Helvétziai K. Társaságoknak meg sértetéseket. —
6. Mutasson a' közönséges jóra ügyelő commissió ollyatén eszközöket a' N. Gyűlésnek, a' mellyek által a' Frantzia K. társasággal szövetségben lévő nemzeteknek barátságok és atyafiságok állandóbbá tétetessen. Minden részre nem hajlott hatalmasságok éllyenek részre nem lett hajlásoknak hasznaival. —
7. Nemcsak szóval, hanem valósággal is bizonyíttasson meg a' Fr. K. társaságnak jó indulattya, szíessége, és barátsága a' Helvétus Cantonokhoz, és az Amérikai K. társasághoz. —
8. és utóllýára. Minden idegen nyelvekre fordíttasson által *Robertspierének* ez a' jelentése, az arra hozatott végzésekkel égygyütt.

Nem sokára újjabb áldozatok fognak a' *güillotiné* óltárára vitettetni. Ismét 4 tagjai fogattat-
tak el, 's vettettek tömlőtze a' N. Gyűlésnek u.
m. *Bazire*, *Chabot* ex kaputzinus, és *Julien* ex

Református pap, a' ki minap azt mondotta vólt, hogy ő a' Frantzia új constitutióon kívül más évángéliomot nem ismér. Hogyha tovább is úgy fog a' do.og a' Nemz. Gyűlésben folyni, mint eddig folyt, hogyha a' Frantzia új constitutióonak égygyik gyökeres tzikkelye ellen, eggyik tagja a' másík után, elsőben az *Abbátzia* nevű fog házba, onnan a' *Conciergerie*be, 's onnan a' leg égyenesebb úton a' *gvillotiné*ba fog sétálgatni: ilyen módon maga magát meg fogja a' Nemz. Gyűlés emészteni, vagy talám *Oligarchiát* állítani a' K. társaságban. (c.) Igy olztán *Danton* uram inkább végbe vihetné a' maga fel tett tzéllját, a' ki régúta azon mesterkedik, hogy *Triunvirátus*, az az, 3 személyből álló társaságnak igazgatására bizattasson az Ország. — Múlt hólnapnak 18 dikán eggy veres kutsmás asszonyi deputáció, jelent meg a' polgári előjáróknak gyűlésében. Sokan a' jelen lévők közzül meg bosszonkodván e' történetnek szemlélésén, teli torokkal így kiáltoztanak: *Le a' veres kutsmával!* Minthogy nem akartak ezek a' *hermafroditák* engedelmeskedni, lármá esett a' palotában. — Az előülő fel tévén a' kutsmáját, tsendességet parantsolt a' lármázóknak. Ellenben *Chaumette* így szóllott: *Én pedig helyesnek tartom a' jelen valóknak békételességeket, a' kik leg inkább azon bosszonkodnak, hogy az asszonyok férfiakká tsinállyák magokat. Hát ugyan hozzájok illik é batallionnyaink vezéreivé lenni? Az asszonyokat házi gondviselésre, fonásra, szövésre, főzésre, 's gyermekek nevelésére rendelte a' természet. Szükség, hogy az alatt, mig mi itten fáradozunk a' közönséges dolgoknak folytatásában, otthon varragassanak, s' harisnyáinkat fődozgassák*

(c.) Oligarchia ollyatén igazgatásnak formája, melly szerént 3, 4, 5 — 10 személynek hatal-

feleségeink. A' vitéz aszfzonyok halván a' szent letzkét, hol meg pirúltak, hol meg fejeéredtek szineikben, és egymás után lassan lassan le szedvén kutsmaikat zsebjeikbe rakták, 's ki lódúltak a' gyűlés palotájából, a' nélkül, hogy ki jelentették volna miben állyon követtségek.

A' közönséges jóra ügyelő commissiónak javaslására, következő végzések hozattak Novemb. 18 dik napján a' N. Gyűlés által: 1. Minden föld alatt, pintzékben, és titkos helyeken elrejtett arany, ezüst, betses kövek, drága portékák, és emlékeztető pénzek confiscáltassanak a' közönséges társaságnak számára. 2. Azoknak, a' kik azokat fel adják, és ki jelentik, egy húszad része adattasson assignátákban a' ki nyilatkoztatott dolognak. 3. Az arany és ezüst vitetessen a' pénzverő házba, a' medalliák pedig a' Nemzet Bibliotécájába.

Épen most halljuk, mindazáltal bizonyosan nem mondhattuk, elég az ahoz, hogy a' *Párisi* N. Gyűlésnek minden névvel nevezendő tagjai meg öletettek volna. Ha úgy vagyon a' dolog, meg menektek a' *gvillotinától*. A' mindazonáltal bizonyos, és a' *Párisból* érkezett levelek által is meg erősítetik, hogy egy nagy complot állott öszve azon végre, a' melly a' közönséges tsendességre ügyelő commissió által ki tanúztatott, és tudtára adatott a' N. Gyűlésnek azon commissió által. A' miythogy nagy meg indulás is tapasztaltatott Novembernek közepén *Párisban*, minden úttzákon ágyúk szegezettek ki, és sok gyanús személyek

mában vagyon valamelly K. társaság. Illyetén volt a' Romaiaknál a' Triumvirátus, a' Decemviratus s. a. t.

meg is fogattattak. *Bazire*, *Chubót*, *Delaunay*, és *Julien* mondattatnak részesei lenni ezen öfzve esküvésnek, és ők is meg fogattattak, a' két elsőbb azzal menti magát, hogy ők is társaikká lettek azon fel tételnek, de nem azért, hogy végbe vitessék, hanem hogy annyival inkább bizonyosabbakká lehessenek annak mivóltáról, és annak idejében ki nyilatkoztassák ott. A' hol illik; a' minthogy tudtára is adták a' közönséges bátorságra ügyelő commissiónak. Miben legyen a' dolog, rövid idő múlván meg halljuk.

Német Birodalom.

Monsiö a' Provintziai Gróf, *Lajos Stanisló Xavér*, néhai XVI *Lajosnak* idősb testvér öttse, illyetén levelet irt *Hamból* a' *Westfáliai* kerületnek égyik városából, holott tartózkodik a' *Frantzia* háborúnak kezdetétől fogva, *Broglió* Marsalhoz, mellynek párjait minden hazájokból ki költözött *Frantziáknak* meg küldetni parantsolta:

„ Uraim! ezen szempillantásban esett értésemre
 „ az a' gonosz tselekedet, a' melly a' királyné-
 „ nak, az én sógor asszonyomnak életét két felé
 „ szakasztotta. Azon fájdalom és boldzúság, mely-
 „ lyet magamban érzek, égyedül az által fog
 „ meg enyhíteni, ha az Urak is velem hasonló
 „ indulattal fognak birni; mint igaz *Frantziáknak*,
 „ és hiv jobbágyoknak mélységesen kelietik érze-
 „ nünk ezen gonolzságnak otsmányságát. Ifjú és
 „ szerechtsétlen királyunk szolgálatyához való buz-
 „ góságunknak meg kettőztetése által égy kevés-
 „ sé enyhíteni fogjuk azon való fájdalom, 's ki
 „ fogjuk azon motskot mosni, melly által meg
 „ úndókittyak azon fene állatok a' *Frantzia* ne-
 „ vet. Tudom hogy az Urak is velem hasonló
 „ indulattal birnak. Illyetén értelemmel vagyok
 „ én, és testvér ötsém, 's leszünk utolsó pihe-
 „ nésünkig. Ez az a' fel tett tziel, mellynek el
 „ éresére fordittyuk minden tehetségünket, és

„ a' mellyért, semmire sem fogjuk betsülni éle-
 „ tünknek fel áldozását. — Hitessék el az Urak
 „ magokkal, hogy én egész tisztelettel vagyok
 „ s. a. t.

Lajos Stanisló Xavér.

Hadi Történetek és Környülállások.

Leg közelébb azt a' jelentést tette *Koburg* hertzeg a' Felséges hadi Cantzelláriának, hogy a' *Beaumont*, *Arcei*, és *Thirimont* körül taborozó Frantziák Novemb. 2-dik napján egész *Avesnéig* vizsza vonták magokat. Minthogy az Austriai Hannóviában fekvő *Chimai* tartomány az Austriai eregek által tsináltatott kordonon kívül esik, és így könnyen bé üthetne oda az ellenség: ahozképest szükségesnek ítélte *Koburg* hertzeg elegendő vigyázó seregeket *Beaumontban* hagyni, mellyek elegendők lehessenek a' Frantziák dühösségének meg akadályoztatására, és mind addig lejendő tartoztatásokra, valameddig elegendő segittség menne a' többiekhez. Minekutánna az időhöz és környülállásokhoz alkalmaztatott cantonirungban helyhezette volna seregeit, önnön maga *Monsban*, Austriai Hannóviának erős városában, *Dornikhoz* 5 órányi járó földre szállott quártélyba.

Brüsszelből iratik, hogy ismét nagy mozdulások tapasztaltatnak a' *Koburg* hertzeg seregeinél, hanem merre, hová, 's ki ellen indullyanak, bizonytalan. A' mint alattomban beszélik az emberek, hasonlós támadott *Rysselben* a' lakosok, és őriző katonák közt, a' kenyérnek szüksége miatt, úgy annyira, hogy az elsőbkek kapukat akarnak a' Cs. K. seregeknek nyitni. Ezt az alkalmatosságot akarja *Koburg* hertzeg maga hasznára fordítani, mellyet abból gyanítanak a' lakosok, hogy *Dornik* felé vivő tsinált, de el ronthatott utak ismét meg épittetnek.

Az Austriai Belgiomnak határaitól érkezett levelek szerént a' *Maás* vizétől fogva egész a' tengerig, olly rendeléseket tettek a' *Yorki* és *Koburg* hertzegek, hogy akár mihez kezdjen az ellenség, semmiben sem fog bódogni. A' határon lévő városok meg erősítettek, a' tsinált utak fel bontattak, sőt az ollyan környékeken, a' hol leg inkább lehetne az ellenségnek bé ütésétől félni, viz bősáttatott a' földnek színére.

Magyar Ország.

Arad 21-dik Novemb. 1793. Nintsen nemesebb virtus e' világon a' felebaráti szeretetnél. — A' ki felebarátyát nem szereti, az Idvezítő szavai szerént, lehetetlen annak az Istent is szeretni, és a' mint *Sz. Pál* Apostól bizonyította, ha mindent végben vinne is valaki, ha minden vagyonát a' szükölködőknek osztogatná is, sőt ha angyali nyelven szólna is, tsak ollyan vólna mint a' zengő értz, és a' pengő tzimbalom, mellyeknek hangja éggyfzeriben el múlik. Nemtsak abból áll pedig a' felebaráti szeretet, hogy valaki szóval szüntelen ezt pengesse nyelvén: Szeretem felebarátomat; nem is abból, hogy külső tekintetével, mosolygásával, nyájaskodásával, beszédével s. a. t. mutassa másokhoz való jó indulattját; mivel ekképen a' két színű emberek szoktak mivelní; hanem abból áll az igaz valóságos, és örök jutalmat érdemlő felebaráti szeretet, hogy az ember tehettségének mértéke szerént segéllye a' szükölködőknek, bódogittsa a' köz jót tárgyazó igyekezetet, eggy szóval úgy éllyen, mint illik e' világnak igaz, és valóságos polgárjához. Ezen felebaráti szeretetének különös bizonyosságát mutatta az által *Tek. Kászonyi András* Consiliarius úr, hogy ennekelötte néhány esztendővel három nemes, a' hazának szolgálattjában élt, és meg holt jó hazafiak el maradott özvegyeiknek tápláltatásokra, bizonyos summa pénzt tett le. Ennekelöt-

te 5 ezstendőkkel, Tek. *Temes* Vármegyéből egy özvegy Szolgabiróné ment három gyermekeivel együtt *Aradra* azon fundációval való élésre, a' ki is leg közelebb meg halván, nemcsak tisztességesen el temettetett, fellyebb nevezett Tek. *Consiliarius* úr által; hanem ennekfelette, meg maradt árváiról is ollyatén rendelések tétettek, hogy legkisebb hiba se legyen neveltetésekben. Eggyiket ezen árvák közül, a' ki még tsak 5 ezstendős, Tek. *Kászonyi Károly* úr fogta fel, 's úgy bánik vele, mint édes atya szokott bánni ágyékától származott gyermekéivel.

Tudok én eggy árvát, kire szükségesképen, nem eggy két jól tévőknek, hanem minden tehetős igaz hazafinak gondot keilene viselni. Ez a' gyámoltalan árva a' *Pesti* jádzó Magyar társaság, melly ennekelötte nem régiben olly végből tsatolta vólt magát öfzve, hogy nemzeti nyelvünknek pallérozása mellett, a' még pallérozás nélkül szükkölködő darabos erköltsöket is tsinosgassa, erköltsi játékaiknak dízes elő adásával. Én ugyan soha eggy játékaikon sem vóltam; de a' mint másoktól értettem, olly szép előmenetelt tett ezen társaság maga foglalatosságában, hogyha tovább is folytathatta vólna, 's folytathatná ennekutánna is hivatallyát, a' leg hiresebb Európai játékosokkal vetélkedett vólna mesterségében. Most pedig kevesen találtatván ollyanok hazánkfiak között, a' kik ezen társaságot gyámolitanák, kén telen lefzsz nemzetünknek gyalázattjára széllyel ofzolni.

Miskóltz 29-dik Novemb. Tek. *Borsod* Vármegyének építő széke 26-ik Novemberben szerentsésen véghez ment *Miskóltzon*. Az első all *Iszpanyságon* a' vokok meg szakadván, végtére az előbbeni tisztek confirmáltattak, és így vége lett az egész építő székek. Tsupán tsak a' *Szendrei* járásban változott az all Szolgabiróság, és *Paulikovits* úr helyett, a' ki önként le mondott hi

vatallyáról, *Czikóházi Czikó Mihály* úr nyerte azt el, rendes eskütté *Osvárt Mihály* tétetett. — Honorarius Notáriusokká lettek *Almási József*, és *Fay János* ifjú urak. Mind ezen, mind más Magyar Országai Tek. Vármegyékben lévő tisztviselő uraknak laistroma fel lélzen a' *Magyar Almanakban*, melly erőssen készül, jegyeztetve.

Rév. Komáromból, Novembernek 29-dikén.

Hajdan az *arany idő*, mig vala virágában;
 Minden *gazda biró* vólt, 's *király* maga házában.
 De hogy el szaporodni kezdetek az emberek,
 'S lettek sok féle oszló számtalan sok ezerek;
 Külön külön részekre magokat el osztották,
 'S azokat *Tartomány*nak, vagy *Ország*nak mon-
 dották. —
 Már hogy az illy el osztott népes sok *Társaság*ban,
 A' lakosok legyenek kivánt nagy bátorságban.
 Szükséges vólt hogy aztat, vagy a' *Nép igaz-*
 gassa;
 Vagy a' *Fő-Rend* kórmánnnyát, a' kezében for-
 gassa.
 Vagy pedig köz törvénnnyel, *magános személy* lé-
 gyen;
 Ki a' *Nép* közt, *Biró*, jó itéletet tégyen.

*

*

*

Illy, vólt a' többek között *Frantzia Monárchia*,
 De fájdalom! helyette már leve *Anárchia*.
Szabadság' maszlaga, mert *Nép'* szívét meg bő-
 dítá,
Jakobinusok klúbja, hogy magához hódítá.
 Heggyel, és lábbal mindent öfzve vissza forgatott,
 Jó igazgatás formát rúttul meg változtatott.
 Tiz 's *hatodik Lajossát*, hogy meg *gvillotinozta*;
 Baromi kívánságának, a' mikor fel áldozta.
 Eredj *Anticirába* óh te elze veszett *Nép!*
 Hozz füstölő *Hellebort*, hogy ismét légy ból-
 dog, 's ép!

Hát nem veszed é észbe: *Liliom virágának* ;
 Hogy szebb illatja vólt, mint *szabadtságod fá-*
jának?

Nem érzed é: hogy a' *fas'* körme között nyekegel
 Mint az fél hólt? 's rémülve már is allig pi-
 hegel?

De biz érzed: mert most is *ezer*, 's egynéhány
százat;

Pannóniába rúga, véle való tsatázat.

Rúg is tudom mind addig, míg a' *Magyar* akarja;
 Tovább is *Márs'* piattzán, hogy forogjon a'
 karja.

Kik közzül a' *Kháronnak*, tiz, 's kilentzet *Lakthesis*;
 Tsak itt nállunk át' ada, bizony jó préda ez is.
 Mert hogy tegnap az *Ister'* partyára ki kötének;
 Lelketlenek közzülök, ki ennyin tétetének.

Óh szerentsétlen *Anyák!* jajgassatok, sirjatok;
 Kik illy nyomorúttakat, e' világra hoztatok!
 Itt ezt kell meg jegyezni: hogy bár vólt halál
 döge;

De a' *gyóntató papra*, még is nyálat böföge.
 Holott ha eddig *Vallás* nélküi vólt is nyomorútt;
 Meg kell vala térni, hogy vég pertzentésre szorútt.
 Hiszem lettek vólna itt más hasonló *Papok* is;
 Még pedig mind két részről való *Protestánsok* is.
 Ez is szembe tűnő még: hogy ezek a' *kakasok*;
 Mint a' magok szemetén, nem olyan hatalmasok.

URAM! ki a' *királyok'*, 's *Fejedelmeknek* szívét
 Bírod; fogd meg kezekben a' vért ontásnak ívét!
 Hogy a' *Keresztények* ne vérekkal adozzanak;
 Hanem könnyörgésekkel, és szívvel áldozzanak!

Ref. O. R. M. I.